

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

EU Clusters Talks Special: Recap on key policies and takeaways

Summary

EU Clusters Talks
13 December 2023, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

EU Clusters Talks SPECIÁL: Shrnutí klíčových politik a získaných poznatků

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 13. prosince 2023 a jejímž cílem bylo shrnout důležité politické informace, zamyslet se nad hlavními výsledky dopolední výměny názorů a prodiskutovat poznatky, které mohou klastrové organizace začlenit do své práce.

Program přednášky:

Moderátorka: Jennifer Baker

1. EU Clusters Talks v číslech, **Nina Hoppmann**, členka týmu, ECCP
2. Klíčové strategie pro dvojí přechod a budování odolnosti, **Marek Przeor**, DG GROW, Evropská komise
3. Faktory podporující přechod na dvojí ekonomiku: role dovedností, technologií a financování, **Valentino Izzo**, EISMEA, Evropská komise
4. Panelová debata:
Dimitri Ionescu, zakladatel, Lightmirror
Giacomo Martinotti, viceprezident, Distretto Aerospaziale Piemonte
Mike Richardson, vedoucí projektový manažer, OpTecBB
Monika Antonowicz, expertka v oddělení strategie a analýzy, Polish Agency for Enterprise Development
5. Možnosti financování, **Nina Hoppmann**, členka týmu ECCP

Klíčová sdělení

- V rámci EU Clusters Talks se diskutovalo o mnoha aspektech ekologického a digitálního přechodu a o budování odolnosti.
- Klíčovými faktory jsou dovednosti, technologie a financování.
- EU Clusters Talks pomáhají získat přehled o různých odvětvích, sledovat trendy a vývoj politik, učit se od jiných klastrů a iniciovat nové možnosti spolupráce.
- Nadcházející témata se budou týkat oblastí pracovního programu Komise a potřeb klastrů.

1. EU Clusters Talks v číslech

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

Po úvodním slovu moderátorky Jennifer Bakerové představila Nina Hoppmannová statistické údaje o EU Clusters Talks:

1. 1 200 osob se připojilo alespoň na jednu EU Clusters Talk přednášku
2. Více než 5 000 registrací
3. Více než 3 000 unikátních účastníků
4. Více než 200 řečníků
5. Více než 17 000 zhlédnutí nahraných videí (v průměru 380)
6. Nejlépe zastoupené země: Belgie, Španělsko, Itálie, Německo, Francie, Ukrajina.

2. Klíčové politiky pro dvojí přechod a budování odolnosti

Marek Przeor, DG GROW, Evropská komise

Marek Przeor poskytl přehled různých témat a základních politik, které byly diskutovány během diskuzí EU Clusters Talks během posledních dvou let. Základem je průmyslová strategie EU zaměřená na zelený přechod, digitální přechod a odolnost. Kromě těchto stavebních kamenů lze ve všech těchto prioritách nalézt potřebu dovedností, financování a technologie, což se pravidelně objevuje ve sděleních z EU Clusters Talks.

Zelený přechod byl stěžejním tématem na programu. Tento přechod je mnohostranný a zabývá se různými aspekty směřujícími k udržitelnější a ekologicky přívětivé ekonomice. Marek Przeor zdůraznil důležitost obnovitelných energií a bio-založených produktů, zejména s ohledem na dopad konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou na energetickou a potravinovou bezpečnost. Obnovitelné zdroje energie, jako jsou solární, větrné a vodní energie, jsou klíčovými prvky snižování závislosti na fosilních palivech a zmírňování klimatických změn. Stavebnictví a mobilita jsou dvě odvětví klíčová pro zelený přechod. Stejně tak je nutné zajistit dodavatelské řetězce pro kritické suroviny, jako jsou vzácné zeminy používané v technologiích pro obnovitelnou energii. Navíc je zelený přechod spojen s širšími makroekonomickými faktory, jako jsou lidské zdroje, kapitálové investice a produktivita. Úloha politiky spočívá v řízení a urychlování zeleného přechodu jak prostřednictvím evropských, tak národních politik, které poskytují směr, pobídky a podporu pro podniky.

Digitální přechod je další významnou oblastí, která zahrnuje témata jako kybernetická bezpečnost, umělá inteligence (AI), průmysl 4.0 a 5.0, internet věcí, blockchain a kvantové počítačování. Marek Przeor zdůraznil posun směrem k více propojené, technologicky vyspělé ekonomice. S rostoucí digitalizací průmyslu a služeb se kybernetická bezpečnost stává kritickým problémem. Důraz je kladen na zajišťování bezpečnosti dat, ochranu sítí a zabezpečení digitálních operací proti kybernetickým hrozbám. Umělá inteligence je považována za transformační technologii v různých odvětvích. Návrh Evropské komise na zákon o umělé inteligenci je významným krokem k regulaci a podpoře etického a odpovědného používání umělé inteligence. Kromě toho průmysl 4.0 a 5.0 popisují integraci digitálních technologií do výroby a průmyslových postupů, kde průmysl 4.0 klade důraz na automatizaci, výměnu dat a Internet věcí (IoT), a průmysl 5.0 se zaměřuje na spolupráci mezi lidmi a inteligentními systémy.

Mnoho diskuzí v rámci EU Clusters Talks bylo úzce spojeno s posilováním odolnosti v Evropské unii. Marek Przeor hovořil o potřebě řešit výzvy v oblasti dodávek potravin a logistiky. Integrace ukrajinských společností do hodnotových řetězců EU je zdůrazněna jako priorita. To zahrnuje přeformátování obchodních a spolupracovních postupů tak, aby bylo možné účinněji zapojit a podporovat ukrajinské podniky. Navíc je třeba řešit závislost na dovozu kritických surovin z ohrožených zemí a hledat alternativy prostřednictvím výzkumu a diverzifikace zdrojů dodávek. Toto je spojeno s posilováním jednotného trhu, zejména v souvislosti s jeho 30. výročím. Obrana a rozvoj technologií s dvojitým využitím jsou identifikovány jako další důležité oblasti. Jedná se o technologie, které lze využít jak pro civilní, tak vojenské aplikace. Nakonec zůstává zdravotnictví kritickou oblastí zaměřením, zejména v důsledku pandemie COVID-19. Všechna tato témata odrážejí zaměření EU na odolnost, inovace a strategickou autonomii napříč různými odvětvími, zdůrazňující potřebu spolupráce, výzkumu a rozvoje politiky k řešení těchto výzev.

Budoucí témata zahrnují otázky související s klastrovými tématy, jako jsou obchodní modely, meta-klastry, podpora pro start-upy a jejich rozvoj, a globální dosah. Umělá inteligence jako rušivá technologie zůstane důležitým tématem. Mezi politickými tématy budou biotechnologie a přechodové cesty mobility a obrany. Dovednosti, financování a technologie budou soutěžit o pozornost jako témata přesahující více odvětví. Marek Przeor uzavírá svůj projev povzbuzením ke studiu pracovního programu Evropské komise pro rok 2024.

3. Faktory umožňující dvojitý přechod: úloha dovedností, technologií a financování

Valentino Izzo, EISMEA, Evropská komise

Valentino Izzo se zamyslel nad třemi hlavními faktory, které umožňují dvojitý přechod a budování odolnosti: dovednosti, technologie a financování.

Pokud jde o dovednosti, Valentino Izzo popsal významný důraz na řešení nedostatku dovedností v Evropě. Více než 70 % evropských podniků uvádí nedostatek dovedností brzdící investice, přičemž každý čtvrtý má potíže najít kvalifikovaný personál. Zelený přechod se očekává, že ovlivní asi 40 % pracovních míst, což vyžaduje rozsáhlé zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci. Klastry hrají klíčovou roli při usnadňování tohoto procesu. Uvedl příklad projektu "Co-Skill" ve Švédsku a francouzské "école de production", které se zaměřují na praktické dovednosti a provozní výcvik. Dále byla zdůrazněna spolupráce s univerzitami pro flexibilní vzdělávání a řešení nerovností v dovednostech mezi pohlavími. Klastry by měly spolupracovat s regionálními partnery, firmami, univerzitami a odbornými centry na vytváření šitých programů pro výcvik. Tyto programy by měly být navrženy tak, aby odpovídaly konkrétním požadavkům průmyslu a regionů.

Pokud jde o technologie, Valentino Izzo zdůraznil, že řešení technologických mezer je klíčové pro udržení technologického vedení. Strategickými technologiemi zájmu jsou fotonika, kvantové technologie a zelené technologie. Tyto technologie mají širokou škálu aplikací od výroby po zdravotní péči a jsou nezbytné pro posílení technologických schopností Evropy. Mezi výzvy patří přijímání technologií, zejména pro malé a střední podniky, a zajištění přístupu na trh pro inovativní řešení. Navíc je důležité snižovat závislost na surovinách z třetích zemí s cílem dosáhnout technologické suverenity. K tomu Komise navrhla platformu Strategic Technologies for Europe (STEP).

Financování je dalším klíčovým prvkem pro přechod. V diskuzích EU Clusters Talks jsme probírali různé finanční programy pro klastry, včetně sdíleného a přímého řízení financování EU, kaskádových grantů a soukromého financování. Bylo zdůrazněno, jak je důležité mít směs veřejného a soukromého financování. Byly poskytnuty příklady klastrů, které přizpůsobily své obchodní modely k dosažení této směsi, jako například vytvoření fintech centra v rámci Ireland Southeast Financial Services Cluster. Kromě toho byly za poslední dva roky řešeny i další formy podpory. Valentino Izzo zdůraznil diskuse o patenty, inovačním zadávání veřejných zakázek, změnách obchodních modelů a nástrojích na zvýšení transparentnosti a srovnatelnosti.

4. Penelová diskuze

Řečníci reflektovali využití EU Clusters Talks ve své každodenní práci. Dimitri Ionescu, zastupující malý a střední podnik (SME), zdůraznil hodnotu těchto diskuzí v získávání informací o aktuálních tématech a o tom, jak to prospívá jeho firmě, zejména v oblasti stavebnictví. Monica Antonowicz získala vhledy do nejlepších postupů v polských klastrů a klastrů v jiných částech Evropy, což jí pomáhá při práci na rozvoji politiky. Mike Richardson popsál, jak byly EU Clusters Talks klíčové pro jeho práci s komunitou fotoniky, kvantových a hlubokých technologií v Berlíně. Zdůraznil roli těchto diskuzí při usnadňování mezinárodní spolupráce, zejména na Ukrajině, a jak pomohly zřídit první fotonický klastř na Ukrajině. Giacomo Martinotti se zaměřil na důležitost porozumění geopolitickým a geoekonomickým faktorům a roli malých a středních podniků v průmyslu. Všichni řečníci ocenili ducha sítí, spolupráce a sdílení nápadů při řešení různých výzev a příležitostí, zejména s ohledem na globální otřesy a změny. Celkově jsou EU Clusters Talks ceněny jako platforma pro učení se, sdílení nejlepších postupů a podporu spoluprací napříč různými odvětvími a regiony.

Ve zkratce řečníci zdůraznili následující výhody:

- Získání přehledu a relevantních znalostí v různých odvětvích.
- Držet krok s aktuálními trendy a výzvami v oborech.
- Inspirativní přístupy k provádění klastrových politik.
- Zprostředkování informací a kontaktů, které mohou vést k novým iniciativám, např. při budování partnerství na Ukrajině.
- Kritická role malých a středních podniků.
- Průběžné sledování geopolitických a geoekonomických trendů.

Co se týče nejrelevantnějších témat pro ně, řečníci zdůraznili sezení věnovaná zelenému a oběhovému přechodu, kde zjistili, jak klastry a jejich členské společnosti mohou přispět k těmto přechodům. Dále kladli důraz na budování odolné ekonomiky, zejména s ohledem na globální výzvy, jako jsou pandemie a geopolitické napětí. Dalším tématem byla obtížnost malých a středních podniků (SMEs) účastnit se veřejných tendrů a vládních projektů. Byl vyjádřen požadavek na více srozumitelné a pro SMEs přívětivé postupy ve veřejných zakázkách. Řečníci také vyjádřili touhu po efektivnějších strategiích implementace politik. Mluvíce o rozšíření EU, projevíli zájem o zahájení rozšiřování ekonomických a technologických sítí na Ukrajině, v Moldavsku a v Gruzii.

Při pohledu do budoucna je mnoho témat, která by měla být projednána nebo znovu nastolena v nadcházejících rozhovorech o klastrech EU. Mezi ně patří např:

- Zelený a oběhový přechod
- Odolnost hospodářství
- Provádění a urychlení politiky
- Inovativní klastrové postupy
- Investice a spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- Euroklastry
- Mentoring pro vznikající a začínající klastry
- Symbióza odvětví
- Činnosti klastrů v oblasti sociální odpovědnosti podniků (CSR)
- Společenské výzvy, např. demografické změny

Kromě toho účastníci této diskuse o klastrech EU vyjádřili svůj zájem o:

Which topics would you like to discuss in 2024?

Wordcloud Poll 35 responses 11 participants

slido